

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1. Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 77/16 avgusta 2010), kao i člana 4. stav 3, člana 90, člana 91. stav 4. i člana 92. stav 3. Zakona br. 05/L-045 o osiguranju (Službeni list Republike Kosovo, br. 38/24. decembra 2015), Odbor Centralne banke je, na sastanku održanom 30. novembra 2017. godine, usvojio:

UREDBU O KONSOLIDOVANOM NADZORU GRUPA OSIGURAVAČA

Član 1.

Svrha i delokrug

1. Svrha ove Uredbe je uspostavljanje konsolidovanog nadzora nad grupama osiguravača.
2. Odredbe ove Uredbe primenjuju se na sve osiguravače sa dozvolom od strane CBK-a, koji posluju u Republici Kosovo.

Član 2.

Definicije

1. Svi izrazi korišćeni u ovoj Uredbi imaju isto značenje, kao što je definisano u članu 3 Zakona br. 05/L-045 o osiguranju (u daljem tekstu: Zakon o osiguranju) i/ili kako je dole definisano za potrebe ove uredbe.
 - a) „ *Holding društvo* ” je matično društvo, koje poseduje akcije drugih društava, što mu omogućava kontrolu i upravljanje njenim politikama.
 - b) „ *Grupa* ” podrazumeva poslovnu grupu, koja se sastoji od matičnog društva, njenih kontrolisanih društava i svih subjekata nad kojima matično društvo ili njeno kontrolisano društvo ostvaruje značajan interes ili poseduje udeo.
 - c) „ *Matično društvo* ” je privredna jedinica, koji ima jednu ili više podružnica.
 - d) „ *Podružnica* ” je privredna jedinica, koju kontroliše druga privredna jedinica, poznata kao matično društvo.
 - e) „ *Povezana društva* ” je vrsta odnosa, u kojima jedno od preduzeća poseduje manje od većine akcija drugog društva ili neku vrstu odnosa, u kojoj su najmanje dva različita društva podružnice jednog velikog društva.
 - f) „ *Konsolidovani nadzor* ” je opšta procena, kako kvantitativna, tako i kvalitativna, finansijske snage grupe kojoj osiguravač pripada, koja ima za cilj procenu mogućeg uticaja drugih društva iz grupe na osiguravača.

- g) „Konsolidovani finansijski izveštaji” su finansijski izveštaji grupe, predstavljeni kao finansijski izveštaji jedne privredne jedinice.
- h) „Pojedinačni finansijski izveštaji” su finansijski izveštaji koje predstavlja matično društvo, investitor u udelu ili preduzetnik u zajednički kontrolisanoj privrednoj jedinici, u kojem se ulaganja obračunavaju na osnovu direktnog učešća u kapitalu, a ne na osnovu prijavljenih rezultata i neto imovine jedinice u koju je uloženo.

Član 3.

Konsolidovani nadzor osiguravača u grupi

1. Konsolidovani nadzor osiguravača u grupi se vrši u cilju praćenja finansijskog stanja osiguravača u grupi i zaštite osiguravača i poverilaca od rizika kojima je osiguravač izložen kao rezultat veza sa drugim subjektima u grupi. Konsolidovani nadzor osiguravača u grupi podrazumeva konsolidovani nadzor opšteg stanja osiguravača i odnosi se na standarde nadzora za:
 - a) konsolidovani obračun sopstvenih sredstava;
 - b) konsolidovani obračun odnosa solventnosti;
 - c) konsolidovana kontrola adekvatnosti sopstvenih sredstava za pokrivanje tržišnih rizika;
 - d) konsolidovana kontrola izloženosti riziku;
 - e) konsolidovana ograničenja ulaganja kreditnih institucija izvan sektora osiguranja;
 - f) Konsolidovani nadzor se takođe primenjuje na grupe koje uključuju investicione firme.
2. Konsolidovani nadzor osiguravača u grupi uključuje:
 - a) Prikupljanje i proveru informacija neophodnih u cilju nadzora;
 - b) Nadzor međugrupnih transakcija, predviđen članom 91. Zakona o osiguranju;
 - c) Nadzor adekvatnosti kapitala grupe;
 - d) Preduzimanje korektivnih mera u slučaju rizika osiguravača u grupi, koja je rezultat aktivnosti ili finansijskog stanja drugog osiguravača u grupi osiguravača.
3. Prema članu 91. Zakona o osiguranju, osiguravači koji su deo grupa osiguravača, posnose izveštaj CBK-u na godišnjem nivou, o svim međugrupnim transakcijama. CBK će vršiti nadzor nad značajnim transakcijama, kao što je definisano članom 91. stavovi 2. i 3. Zakona o osiguranju.

Član 4.

Obim nadzora grupe

1. CBK će tačno odrediti obim nadzora grupe osiguravača, na koju se primenjuje konsolidovani nadzor.
2. Kako bi se procenila snaga grupe osiguravača u celini, neophodno je da CBK proceni rizike u svim značajnim delovima grupe. To će se vršiti, kako na kvantitativnoj, tako i na kvalitativnoj osnovi. CBK će utvrditi koje kompanije grupe predstavljaju značajan rizik i

podvrgnuti ih konsolidaciji. Ukoliko član grupe nema značajan rizik, a veze između društava su slabe, da takva društva ne budu uključena u okviru konsolidacije može biti prihvatljivo. Nefinansijska društva se mogu isključiti, samo ukoliko su veze slabe ili se rizici smatraju minimalnim. Kada su veze uske, CBK može zatražiti od osiguravača da reorganizuje grupu, tako da finansijski deo bude nezavisniji.

3. Kada grupu osiguravača vodi matični osiguravač, konsolidovani nadzor je relativno jasan i obuhvatiće sve podružnice osiguravača i povezana društva. Ali takođe može biti poželjno nadgledati grupu na konsolidovanoj osnovi, gde je matično društvo holding društvo ili drugi subjekat koji sam nije predmet nadzora. U tom slučaju će biti identifikovana grupa koja uključuje osiguravača, matično i druga povezana društva, koja prema CBK-u predstavljaju mogući rizik za osiguravača i poverioce osiguravača. Dakle, grupa osiguravača će se definisati kao učešće svih subjekata u zajedničkoj kontroli. Ovo ne isključuje mogućnost uključivanja kompanija koje nemaju većinsko vlasništvo. CBK će koristiti praktične testove kako bi utvrdila da li privredna jedinica, čak iako nije u većinskom vlasništvu, ali je i dalje učinkovito kontrolisano od strane grupe, potencijalno izlaže osiguravača i poverioce osiguravača riziku.
4. Kada je osiguravač član grupe koja uključuje osiguravača ili strano društvo, CBK će konsolidovati samo osiguravača i bilo koje povezano društvo na Kosovu, nezavisno od toga da li su zavisni subjekti osiguravača na Kosovu ili zavisni subjekti stranih ogranaka grupe. CBK očekuje da će nadzornici matične države biti odgovorni za konsolidovani nadzor čitave grupe, kao što je definisano članom 10. stav 1. Zakona o osiguranju. Pre izdavanja dozvole takvom osiguravaču i na neprekidnoj osnovi, CBK će proveravati da li grupa i dalje podleže efikasnom konsolidovanom nadzoru od strane svog nadzornika u matičnoj zemlji. Ukoliko CBK nije zadovoljan, može preduzeti korake, kako bi obezbedio da delatnost osiguravača na Kosovu bude izolovana od dešavanja u drugim zemljama.

Član 5.

Kvantitativni nadzor

1. Kvantitativni nadzor grupe osiguravača u svrhu ove Uredbe podrazumeva pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja prema zahtevima Međunarodnog računovodstvenog standarda (MRS) 27 i člana 71. stav 2. Zakona o osiguranju. CBK može da utvrdi stepen konsolidacije u računovodstvene svrhe na osnovu testova zasnovanih na MRS 27. Međutim, CBK može, u svoj delokrug konsolidovanog nadzora, uključiti privredne jedinice koji nisu predmet konsolidovanog računovodstva. Dakle, činjenica da privredna jedinica nije konsolidovana u računovodstvene svrhe, ne znači da se sa njom neće postupati kao deo grupe u svrhe konsolidovanog nadzora.
2. Od grupa osiguravača će se takođe tražiti da pripreme i predaju CBK-u bilans stanja i druge statističke izveštaje na konsolidovanoj osnovi. To će omogućiti obračunavanje pokazatelja adekvatnosti kapitala za grupu u celini, kako bi se obezbedilo da se ne vrši dvostruko nabiranje kapitala. Potraživanja i obaveze unutar grupe u ovom procesu biće eliminisane. U slučaju zavisnih subjekata osiguravača, ulaganje u osiguravača će se odbiti

od kapitala matičnog društva, kako bi se utvrdio kapital grupe. Za detaljnu primenu zahteva za adekvatnost kapitala u grupi osiguravača, osiguravači moraju da se pridržavaju Uredbe o adekvatnosti kapitala osiguravača.

3. Kvantitativni izveštaji će takođe omogućiti obračunavanje velikih izloženosti i valutnih pozicija za grupu u celini. Izloženost osiguravača tržišnim rizicima će se procenjivati na osnovu grupe. Uredba CBK-a o izlaganju jednog osiguranog slučaja će se primenjivati na grupe za koje je CBK odredila primenu konsolidovanog nadzora.

Član 6.

Kvalitativni nadzor

1. Pored kvantitativnog nadzora, CBK će razmotriti i kvalitativna gledišta. Ovaj postupak će uključivati identifikovanje veza između različitih članova grupe osiguravača, razumevanje i procenu upravljačkih i finansijskih veza. CBK može zahtevati da zavisni subjekat osiguravača grupe ima nezavisne direktore u dovoljnom broju u svom odboru da deluju nezavisno od ostalih društava u grupi i na taj način obezbede da se dovoljna pažnja posveti odgovornosti osiguravača prema odgovarajućim osiguranicima. Informacije prikupljene u ovom postupku će uticati na odluke CBK-a o tome koji članovi grupe trebaju biti uključeni u konsolidovanu grupu u svrhu nadzora. Kada se grupa sastoji od kombinacije finansijskih i drugih subjekata, CBK može zatražiti uključivanje finansijskih aktivnosti i isključenje subjekata sa nefinansijskim aktivnostima u svrhu konsolidovanog nadzora. Međutim, kako bi to učinila, CBK mora obezbediti da nijedna finansijska i upravljačka veza ne treba da nanese štetu postupku. Stoga se očekuje da finansijska podgrupa ima nezavisne direktore i rukovodioce, kako na njih ne bi preterano uticalo rukovodstvo subjekata koji su van konsolidovane finansijske podgrupe.
2. To može zahtevati neke promene u načinu na koji je grupa strukturisana, ukoliko se smatra da struktura ometa efikasan konsolidovani nadzor.
3. CBK će takođe koristiti i svoje nadležnosti, kada sumnja da subjekat bez dozvole u grupi obavlja aktivnosti zabranjene Zakonom o osiguranju ili na osnovu drugih odgovarajućih zakona.
4. CBK zahteva da firma bude odgovorna za spoljnu reviziju svih kompanija u grupi i da se ne oslanja na rad nekoliko revizorskih društava.

Član 7.

Informacije

1. Prikupljanje informacija od strane CBK-a stvara osnovu za konsolidovani nadzor. Prema članu 90. Zakona o osiguranju, CBK može prikupljati informacije od subjekata nadzora u okviru grupe osiguravača, ali i od drugih lica povezanih sa subjektom nadzora, kako bi se utvrdio gore opisani stepen veze.
2. Kada grupa osiguravača uključuje subjekte koje nadzire ili uređuje neki drugi nadzorni organ na Kosovu ili u inostranstvu, CBK će periodično razgovarati sa takvim nadzornim

organima, koji su neophodni da bi se shvatio odnos između osiguravača sa dozvolom na Kosovu i stranih osiguravača u grupi i da bude u stanju da vidi koliko su grupa i njene komponente solventni.

Član 8.

Postupak konsolidovanog nadzora

Ukoliko CBK smatra da postoji grupa osiguravača koja zahteva konsolidovani nadzor, razgovaraće sa glavnim članom grupe o prirodi ovih veza. osiguravača, na osnovu tih razgovora, CBK utvrdi da grupa zahteva konsolidovani nadzor, ona će pismeno obavestiti osiguravača, navodeći subjekte za koje se predlaže da budu uključeni u konsolidovani nadzor. Na osnovu takvog nalaza se procenjuje potreba za bilo kakvim prilagođavanjem konsolidacije u računovodstvene svrhe.

Član 9.

Primena, pravni lekovi i građanske kazne

Kršenje ove Uredbe podleže nadzornim i kaznenim merama predviđenim članovima 124, 125. i 126. Zakona o osiguranju.

Član 10.

Prelazne odredbe

Subjekti ove Uredbe, najkasnije šest (6) meseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe, moraju da pregledaju i/ili odobre unutrašnje politike i postupke u skladu sa zahtevima ove Uredbe.

Član 11.

Ukidanje

Stupanjem na snagu ove Uredbe, ukidaju se sve odredbe propisa, pravila i uputstava koja uređuju konsolidovani nadzor grupa osiguravača.

Član 12.

Stupanje u snagu

Ova Uredba stupa na snagu 15 dana od dana njenog usvajanja.

Prof. dr Bedri Peci

Predsednik Odbora Centralne banke